

กุรบาน

นำเสนอเมื่อ : 16 พ.ย. 2552

กุรบาน

กุรบาน (อุฏฮียะฮฺ) หมายถึงการเชือดอูฐ, วัว (ควาย) แพะ หรือ แกะในวันอีดิ้ลอัฎฮา และวันตัซริก (หลังวันอีดิ้ลอัฎฮา 3 วัน) เพื่อทำการไถลชีวิตพระองค์อัลลอฮฺ

ดังอายะฮฺอัล-กุรอานได้กล่าวไว้ว่า

“แท้จริงเรา เราได้ประทานอัล-เกาษฺรแก่ท่าน
ดังนั้นจงมาชต่อพระผู้อภิบาลของท่านและจงเชือดพลี
แม้จริงศัตรูของท่านคือผู้ที่ถูกตัดขาด”¹

“และอูฐที่สมบูรณ์เราได้ทำให้สำหรับพวกท่าน
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งจากเครื่องหมายต่างๆ ของพระองค์
ซึ่งเป็นความดีงามสำหรับพวกท่าน”²

ความประเสริฐของการทำกุรบาน

จากท่านหญิงอาอิชะฮฺ แท้จริงท่านรَسُولุลลอฮฺกล่าวว่า
“ไม่มีการงานใดสำหรับลูกหลานอาดัมในวันแห่งการเชือด (คือวันอีดิ้ลอัฎฮา)
ซึ่งเป็นที่รักยิ่ง ณ พระองค์ ดียิ่งไปกว่าการหลังเลือด (หมายถึงการเชือด
กุรบาน) แท้จริงมัน (สัตว์ที่ถูกเชือด) จำนำเขา, ขน
และก๊ิบเทาของมันมาในวันกียามะฮฺ และเลือด (ของสัตว์ที่ถูกเชือด)
จะถึงยังพระองค์อัลลอฮฺก่อนที่จะหลั่งลงพื้นดิน
(เป็นการเปรียบเทียบถึงการรับผลบุญที่รวดเร็ว)
ดังนั้นพวกท่านจงดีใจต่อสิ่งดังกล่าว
(หมายถึงดีใจต่อการได้รับภาคผลในการทำกุรบาน)”³

บุญของกุรบาน

กุรบาน ถือว่าเป็น สุนนะฮ์มุอ์กกะดะฮ์ ⁴
และเป็นที่น่ารังเกียจสำหรับผู้ที่มีความสามารถที่จะทำกุรบานแต่ไม่กระทำ

จากท่านอนีส กล่าวว่า
แท้จริงท่านรَسُولลฮ์ได้เชือดกุรบานด้วยแกะสองตัวซึ่งมีสีขาวยาวปนดำและมีเขาโดย
ที่ท่านรَسُولเชือดมันทั้งสองด้วยมือของท่านรَسُولเอง (ขณะจะเชือด)
ท่านรَسُولกล่าวนามของอัลลอฮ์ และกล่าวดุคบีรฺ (บิสมิลลาฮ์ วัลลอฮุอักบัร)
โดยที่ท่านรَسُولวางเท้าที่दनคอก (หรือสีข้าง) ของมันทั้งสองตัว” ⁵

จากท่านอุมมุ สะละมะฮ์ แท้จริงท่านรَسُولลฮ์กล่าวว่า
“เมื่อพวกท่านเห็นจักรเสียของเดือนซุลฮิจยะฮ์
และบุคคลหนึ่งในหมู่พวกท่านต้องการจะทำกุรบาน
ดังนั้นเขาจงงดเว้นจากการตัดผม และตัดเล็บของเขา” ⁶

จากสำนวนที่ว่า “บุคคลหนึ่งในหมู่พวกท่านต้องการ”
เป็นหลักฐานให้รู้ว่าการทำกุรบานเป็นสุนนะฮ์เท่านั้น มิใช่เป็นวาญิบ ⁷

มีรายงานจากท่านอับู บักรฺ และท่านอุม്മุรฺ
ซึ่งท่านทั้งสองไม่ทำกุรบานให้แกครอบครัวของเขาทั้งสอง
ทั้งนี้เนื่องจากกลัวว่าสิ่งดังกล่าวจะเป็นวาญิบ
อย่างไรก็ตามศาสนาส่งเสริมให้ทำกุรบานสำหรับผู้ที่มีความสามารถ

ท่านรَسُولลฮ์กล่าวว่า “บุคคลใดก็ตามที่มีความสามารถ
(ในการทำกุรบาน) แต่เขากลับไม่ทำกุรบาน
ดังนั้นจงอย่าให้เขาเข้ามาใกล้ลานนมาซของเรา ” ⁸

เมื่อไหร่จึงจะถือว่ากุรบานเป็นวาญิบ ?

การทำกุรบานจะถือว่าเป็นวาญิบ ใน 2 กรณีต่อไปนี้

1. การบหนาน

ท่านรَسُولลฮ์กล่าวว่า
“บุคคลใดก็ตามที่บหนานในเรื่องการเคาะรพักดีอัลลอฮ์ดังนั้น

เขาจงกระทำไปตามการเคารพภักดีอัลลอฮ์นั้นๆ ” 9

ตัวอย่างเช่น นามมุฮัมมัดตั้งใจไว้ว่า “หากฉันป่วยครั้งนี้ฉันจะทำกุรบานแพะหนึ่งตัว” ครั้นพอนายมุฮัมมัดหายป่วยวาญิบสำหรับเขาที่จะต้องทำกุรบานแพะดังที่เคยบนบานเอาไว้ถึงแม้ว่าเขาจะสิ้นชีวิตก่อนการทำกุรบานจะเป็นที่ญาติพี่น้องของเขาจะต้องกระทำกุรบานแทนให้แก่เขา

2. การกล่าวว่า “แพะตัวนี้สำหรับพระองค์อัลลอฮ์” หรือกล่าวว่า “แกะตัวนี้เป็นกุรบาน” การพูดด้วยสำนวนทั้งสองถือว่าสัตว์ตัวนั้นวาญิบจะต้องนำไปเชือดเป็นกุรบานเพียงอย่างเดียวไม่สามารถนำไปกระทำในเจตนารมณ์อื่นได้อีกแล้วนอกจากทำกุรบานเท่านั้น

อิมามมาลิก กล่าวว่า “ขณะที่บุคคลหนึ่งซื้อสัตว์แล้วเขาตั้งใจจะนำสัตว์ตัวนั้นทำกุรบานถือว่าสัตว์ตัวนั้นวาญิบจะต้องทำกุรบาน”

วิทยบัญญัติในกาทำกุรบาน

1. ให้รำลึกถึงเหตุการณ์ของนบีอุบรฮิมกับนบีอิสมาอีลด้วยการปฏิบัติตามในสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงบัญชาไว้

2. กุรบานสามารถขจัดความตระหนี่ถี่เหนียวในด้านเงินทอง

3. กุรบานยังปลุกฝังการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการช่วยเหลือคนยากคนจน

ท่านรสูลุลลอฮ์ กล่าวว่า “แท้จริงวันดังกล่าว (วันอีดีอัฎฮา และอีก 3 วัน) เป็นวันแห่งการกน การดีม และเป็นวันแห่งการรำลึกถึงพระองค์อัลลอฮ์” 10

สัตว์ที่อนุญาตให้นำมาทำกุรบาน

1. อูฐ
2. วัว, ควาย
3. แพะ, แกะ

ไม่อนุญาตให้นำสัตว์ประเภทอื่นมาทำกุรบานนอกจากที่กล่าวมาข้างต้น และ อนุญาตให้

นำสัตว์เหล่านี้มาทำกุรบานได้ทั้งตัวผู้และตัวเมีย โดยมีอายุกำหนดไว้ดังนี้

อูฐ อายุ 5 ปีขึ้นไป

วัว, ควาย อายุ 2 ปีขึ้นไป

แพะ อายุ 1 ปีขึ้นไป

แกะ อายุ 6 เดือนขึ้นไป

จากท่านอบู สุรียเราะฮฺ กล่าวว่า ฉันได้ฟังท่านรَسُولุลลอฮฺกล่าวว่า “การทำกุรบาน ที่

ประเสริฐที่สุด คือ (กุรบาน) แพะที่มีอายุครบหนึ่งปี ” 11

จากท่านอุกบะฮฺ บุตรของท่านอามิรฺ ฉันกล่าวว่า “โอ้ ท่านรَسُولุลลอฮฺ ฉันมีแพะอายุครบ

หนึ่งปี ” ท่านรَسُولุลลอฮฺกล่าวตอบว่า “ท่านจงนำไปทำกุรบานเถิด !” 12

จากท่านญาบิรฺ แท้จริงท่านรَسُولุลลอฮฺกล่าวว่า “พวกท่านอย่าเชือด (กุรบาน) นอกจากมุสึนนะฮฺ (มุสึนนะฮฺ คือ อูฐ อายุ 5 ปี, วัวหรือควาย อายุ 2 ปี, แพะ 1 ปี และ แกะ 1 ปี หรือ 6 เดือน) หากว่าพวกท่านหาไม่ได้ ดังนั้นก็จงเชือดแพะที่มีอายุครบ หนึ่งปี ” 13

พระองค์อัลลอฮฺทรงตรัสไว้ว่า

“ เพื่อให้พวกท่านรำลึกถึงนามของพระองค์อัลลอฮฺต่อสิ่งที่ให้ปัจจัยยังชีพแก่พวกเ
ขาจากปศุสัตว์ทั้งหลาย ” 14

และอนุญาตให้นำสัตว์ที่ถูกดอนมาทำกุรบาน

จากท่านรอฟิอฺ กล่าวว่า ท่านรَسُولุลลอฮฺทำกุรบานด้วยแกะสองตัว มีสีขาวปนดำและเป็นแกะที่ถูกดอนแล้วทั้งคู่ ” 15

ลักษณะของสัตว์ที่ไม่อนุญาตให้นำมาทำกุรบาน

สัตว์ที่นำมาทำกรุบานจะต้องสมบูรณ์ ไม่มีข้อตำหนิใดๆ
ฉะนั้นจึงไม่อนุญาตให้นำสัตว์ที่มีข้อตำหนิตามลักษณะต่อไปนี้มาทำกรุบาน

1. สัตว์ที่เป็นโรคชัดเจน
2. สัตว์ที่ตาบอด (ข้างเดียวก็ตาม), ตาเหล่, ตาเขที่ชัดเจน
3. สัตว์ที่ขาเป่ หรือเป็นโพลิโอชัดเจน
4. สัตว์ที่พอมมาก ไม่สมบูรณ์
(ซึ่งลักษณะดังกล่าวถูกระบุในหะดีษของท่านดิรมิซีย์¹⁶ เขา
กล่าวว่าเป็นหะดีษหะสันเศาะหึห)
5. สัตว์จะต้องไม่หูแหวกหรือฉีกขาด

จากท่านอัสฮับ บุตรของอบี ฏอลิบ กล่าวว่า

“ท่านรَسُولลลอฮ์กำชับพวกเราสังเกตตาและหู

ของสัตว์ที่นำมาทำกรุบาน

และพวกเราถูกห้ามไม่ให้ทำกรุบานด้วยสัตว์ที่ถูกตัดปลายหู, ด้านข้างของหู,
หูถูกฉีกขาด และหูถูกเจาะรู”¹⁷

และในรายงานของอบู ดาวูด หะดีษที่ 2801 เพิ่มเติมว่า
“เราถูกห้ามไม่ให้ทำกรุบานด้วยสัตว์ที่ตาบอดข้างเดียว ”

6. สัตว์ที่เขาคหัก

จากท่านอบีฮันนีฟะฮ์

“แท้จริงท่านรَسُولลลอฮ์ได้ห้ามทำกรุบานด้วยสัตว์ที่หูแหวกและเขาคหัก”¹⁸

ถูกกล่าวในหนังสือ “อัลนีล” ว่า “หลักฐานข้างต้นถือว่าใช้ไม่ได้
ถ้าเขาของสัตว์ทำกรุบานหักไปครึ่งหนึ่ง หรือหูแหวกไปครึ่งหนึ่ง ”

ส่วนอบู หะนีฟะฮ์, ซาฟิฮียะฮ์ และนักวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่า
“อนุญาตให้นำสัตว์ที่เขาคหักมาทำกรุบานได้อย่างไม่ต้องสงสัย”

ส่วนท่านมาลิกก็มีทัศนะว่า “สัตว์ที่เขาคหักมาทำกรุบาน ถือว่ามีกรุฮ์”

อนึ่ง ท่านรَسُولลลอฮ์ส่งเสริมให้ทำกรุบานด้วยแกะที่มีเขา

จากท่านอบู อุมามะฮ์ อัลบะฮิเลีย ท่านรَسُولลลอฮ์ กล่าวว่า “กรุบานที่ดี

คือแกะ ที่มีเขา ”¹⁹

เวลาของการเชือดกุรบาน

เวลาของการเชือดกุรบานนั้น จะต้องเชือดภายหลังจากดวงอาทิตย์ขึ้นของวันอีดีฮ์ญา และอนุญาตให้เชือดภายหลังวันอีดีฮ์ญา 3 วัน (รวมทั้งหมด 4 วัน คือตั้งแต่วันที่ 10-13 ชุลฮิจยะฮฺ) ไม่ว่าจะเชือดเวลากลางวันหรือกลางคืนก็ตาม

จากท่านบัรรอฮฺ จากท่านรَسُولุลลอฮฺ กล่าวว่า “สิ่งแรกที่กระทำในวันอีดีฮ์ญาของเรา คือเราจะตอมนมาซ (อีดีฮ์ญา) จากนั้นเราก็กลับ แล้วเราก็เชือด (กุรบาน), ดังนั้นบุคคลใดก็ตามที่กระทำสิ่งดังกล่าว แนนอน เขาได้อยู่ในแนวทางของเรา และบุคคลใดก็ตามที่เชือด (กุรบาน) ก่อน (นมาซอีดีฮ์ญา) แทจริง มันคือเนื้อสำหรับครอบครัวของเขา หากใช่เป็นการเชือดกุรบานแต่อย่างใดไม่”²⁰

ท่านอับู บัร๊ะฮฺ กล่าวว่า ท่าน رَسُولุลลอฮฺ กล่าวว่าคุณบะฮะฮฺแกพวกเราในวันอีดีฮ์ฮ์ญาว่า

“บุคคลใดก็ตามที่นมาซเหมือนการนมาซของเรา และหันหน้าไปทางกิบละฮ์ของเรา และเขาเชือดสัตว์พลีเหมือนการเชือดสัตว์พลีของเรา ดังนั้นเขาจะไม่เชือดสัตว์จนกระทั่งมวลอีกด้วย”²¹

การทำกุรบานเพียงคนเดียวพอเพียงทั้งครอบครัว

เมื่อบุคคลหนึ่งทำกุรบานแกะ (หรือสัตว์อื่น) พอเพียงแล้วสำหรับพวกเขาและจากครอบครัวของเขา ซึ่งในอดีตมีสาเหตุหาบะฮะฮฺคนหนึ่งทำกุรบานแกะให้แกตัวของเขาและครอบครัวของเขา ซึ่งถือว่าเป็นสุนนะฮฺ กิฟายะฮฺ (สุนนะฮฺที่ทำคนเดียว บุคคลอื่นพ้นความรับผิดชอบไปด้วย)

จากท่านอับู อัยยูบฺ กล่าวว่า “ชายผู้หนึ่งในสมัยท่าน رَسُولุลลอฮฺ ทำกุรบานด้วยแกะให้ตัวของเขาและให้แกครอบครัวของเขา ดังนั้นพวกเขาได้รับประทาน และพวกเขาแจกจ่าย (เนื้อกุรบาน)

จนกระทั่งผู้คนต่างโอ้อวดแข่งกัน จน (กुरुบาน) กลายเป็นสิ่งที่ถูกพบเห็นในปัจจุบัน (กล่าวคือแข่งขันกันทำกुरुบานหลายๆ ตัว) ” 22

อนุญาตให้มีหุ้นส่วนในการทำกुरुบาน

อนุญาตให้มีหุ้นส่วนในการทำกुरुบาน หากว่าทำกुरुบานด้วยอฐู หรือวัวควายและสวนของอฐู (หรือวัว) มี 7 สวนด้วยกัน

จากท่านญาบิรุ กล่าวว่า “พวกเราเชือดสัตว์ (ทำกुरुบาน) ด้วยอฐูร่วมกับท่านรสุลลอฮฺที่ตำบลดุัยบียะฮฺจากจำนวน 7 สวน และ (กुरुบาน) วัวจำนวนเจ็ดสวน” 23

สวนของแพะหรือแกะ หนึ่งตัวต่อหนึ่งสวน

การแจกจ่ายเนื้อกुरुบาน

มีสุนะฮฺให้ผู้ทำกुरुบานรับประทานเนื้อของสัตว์กुरुบาน และนำไปแจกจ่ายให้แกญาติสนิท แก่ผู้ยากจนขัดสน (และมุสลิมทั่วไป)

ก่อนหน้านี้ ท่านรสุลลอฮฺได้ห้ามการเก็บเนื้อกुरुบานเอาไว้ ต้องแจกจ่ายเนื้อให้หมด แล้วช่วงหลังท่านรสุก็ไดยกเล็กสิ่งดังกล่าว

จากท่านอิบน์ อุมัร แท้จริงท่านรสุลลอฮฺ กล่าวว่า “บุคคลหนึ่งในหมู่พวกท่านอย่าได้บริโภคเนื้อกुरुบานเกินกว่า 3 วัน ” 24

หะดีษข้างต้นที่ห้ามบริโภคเนื้อกुरुบานเกิน 3 วัน ถูกยกเล็กด้วยกับหะดีษต่อไปนี้

จากท่านสุลัยมาน บุตรของบุรียดะฮฺ จากพ่อของเขา กล่าวว่า ท่านรสุลลอฮฺกล่าวว่า

“ฉันเคยสั่งห้ามพวกท่านบริโภคเนื้อกुरुบานเกินกว่าสามวันเพื่่มั้งคั้งจะได้เอื้อเพื่อต่อผู้ยากจนขัดสน (แต่ ณ วันนี้) พวกท่านจงบริโภคสิ่งที่ปรากฏ และจงแจกจ่าย และจงเก็บเอาไว้” 25

นักวิชาการกล่าวว่า “ถือว่าประเสริฐที่สุด (สำหรับผู้ทำกุรบาน) ด้วยการกินเนื้อ (กุรบาน) เศษหนึ่งส่วนสาม, แจกจ่ายเศษหนึ่งส่วนสาม และเก็บเอาไวเศษหนึ่งส่วนสาม”

อนุญาตให้ย้ายเนื้อกุรบานไปยังท้องถิ่นอื่น หรือประเทศอื่น

อนุญาตให้ขายเนื้อกุรบานหรือไม่

ไม่อนุญาตให้ขายเนื้อกุรบาน
และไม่อนุญาตให้ขายหนังและกระดูกของมัน

ในหนังสือ “กิฟายะตุล อักบารุ” กล่าวว่า
“ไม่อนุญาตให้ขายหนังสัตว์กุรบานและไม่อนุญาตให้ค้างแก่ผู้เชือดมัน
แต่ถ้าหากเป็นกุรบานสุนนะฮฺ ให้ผู้ทำกุรบานแจกจ่าย (หนัง, กระดูก และอื่นๆ
ของมัน) หรือให้นำหนังของมันมาประดิษฐ์ในสิ่งที่เป็นประโยชน์
เช่นรองเท้าหุ้มขอก, รองเท้าธรรมดา หรือ ที่ต้กน้ำ ถังใส่น้ำ หรืออื่นๆ อีก”²⁶

ส่วนนักวิชาการส่วนใหญ่มีทัศนะว่า
“ไม่อนุญาตให้ขายหนังของสัตว์กุรบาน”²⁷

ส่วนทัศนะของอุมู หะนีฟะฮฺ อนุญาตให้ขายส่วนของหนัง
แล้วนำผลประโยชน์ดังกล่าวไปเศาะตะเกาะฮฺ

อนุญาตให้ค้างแก่ผู้ที่เชือด, ผู้แล, ผู้ถลกหนังสัตว์กุรบานได้หรือไม่?

และยังไม่อนุญาตมอบเนื้อกุรบานให้แก่คนเชือดสัตว์กุรบาน
(หรือบุคคลแลเนื้อ, บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อกุรบาน)
เป็นคำตอบแทนหรือเป็นคาง
แต่ถ้าหากว่าต้องจางก็ให้ผู้ทำกุรบานจ่ายค่าตอบแทนเอง
ซึ่งเป็นส่วนที่เขาจำเป็นต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว

จากท่านอัสฮัย บุตร์ของอุมู ฆอลิบ กล่าวว่า ท่านรَسُولุลลอฮฺ
ได้ใช้ให้ฉันดูแลอูฐ (สัตว์ไวเชือดของท่าน رَسُول)
และใช้ให้ฉันแจกจ่ายเนื้อและหนังของมัน พรอมผ้าปูหลังของมัน
(ให้แก่คนยากจน) และฉันมิได้ให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดจากสัตว์กุรบานแก่ผู้เชือด”²⁸

จากหะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานให้รู้ว่า ให้แจกจ่ายหนึ่งและผาคลุมหลังของสัตว์กูรบานเช่นเดียวกับการแจกจ่ายเนื้อกูรบาน และไม่อนุญาตให้แจกจ่ายเนื้อกูรบาน และไม่อนุญาตให้แจกจ่ายเนื้อกูรบานแก่ผู้เชือด, ผู้แล, ผู้ถลกหนัง เป็นค่าจ้าง เพราะถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการช่วยเหลือกันในเรื่องของคุณงามความดีในเรื่องของศาสนา มิใช่เป็นการแลกเปลี่ยนหรือเป็นค่าจ้างแต่อย่างใด

อนึ่ง หากจะถามถึงการขายหนังหรือกระดูกของสัตว์กูรบาน หะดีษข้างต้นได้ตอบชัดเจนแล้วว่า ท่านอัสยแจกจ่ายสัตว์กูรบานทั้งกระดูกและส่วนอื่นๆ แม้กระทั่งผาคลุม สัตว์กูรบานยังแจกจ่ายจนหมด ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่า เมื่อต้องการให้สัตว์ตัวใดเป็นกูรบานถือว่าทุกสิ่งทุกอย่างต้องแจกจ่ายจนหมด ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่า เมื่อต้องการให้สัตว์ตัวใดเป็นกูรบานถือว่าทุกสิ่งทุกอย่างต้องแจกจ่ายให้หมด และไม่อนุญาตให้ตีค่าเป็นราคา

มารยาทในการเชือดสัตว์กูรบาน

1. เชือดด้วยมีดที่คมกริบ

การเชือดสัตว์ที่ศาสนาส่งเสริมให้ลับมีดให้คมกริบทั้งนี้เพื่อให้สัตว์ที่ถูกเชือดเสียชีวิตเร็วที่สุด

จากท่านซัดดาร์ บุตรของอาสฺ กล่าวว่ สองประการที่ฉันจดจำจากท่านรَسُولุลลอฮฺ (คือ) “แท้จริงพระองค์อัลลอฮฺทรงบันทึกคุณงามความดีต่อทุกสิ่ง ดังนั้นเมื่อพวกท่านฆ่าพวกท่านจงฆ่าให้ดี และเมื่อพวกท่านเชือดพวกท่านจงเชือดให้ดี และบุคคลหนึ่งในหมู่พวกท่านจงลับมีด (เพื่อเตรียมเชือด) ให้คมกริบ แล้วจงเชือดให้ตายเร็ว (ที่สุด ด้วยมีดที่คมดังกล่าว)”²⁹

2. หันไปทางกิบลละฮฺ

การเชือดสัตว์โดยหันไปทางกิบลละฮฺ
ถือว่าเป็นทางกิบลละฮฺเป็นทิศทางที่ดีที่สุด และ ท่านรَسُولุลลอฮฺ
เคยเชือดสัตว์โดยหันไปทางทิศกิบลละฮฺ 30

3. ส่งเสริมให้ผู้ทำกุรบานเชือดสัตว์กุรบานด้วยตนเอง

มีสุนนะฮฺให้ผู้ทำกุรบานเชือดสัตว์กุรบานด้วยมือของเขาเองโดยก่อนเชือด
ให้กล่าวดุอาอฺว่า

“บิสมิลลาฮฺ วัลลอฮุอักบัร อัลฮุम्मมะ อัน
(กล่าวชื่อผู้ทำกุรบาน) ”

ความหมาย “ด้วยพระนามของพระองค์อัลลอฮฺ
พระองค์อัลลอฮฺทรงยิ่งใหญ่ โอ้อัลลอฮฺ (กุรบาน) นี้จาก
(กล่าวชื่อผู้ทำกุรบาน)”

แท้จริงท่าน رَسُولุลลอฮฺเคยเชือดแกะ (กุรบาน)
และท่าน رَسُولุลลอฮฺก่อนเชือดว่า

“บิสมิลลาฮฺ วัลลอฮุอักบัร อัลฮุम्मมะ ฮาซา อันนียฺ วะอันมันลัม ยูญฺฮาหิ
มินฮุम्मมะดียฺ”

ความหมาย “ด้วยพระนามของพระองค์อัลลอฮฺ
พระองค์อัลลอฮฺทรงยิ่งใหญ่ โอ้อัลลอฮฺ (กุรบาน) นี้จากฉัน³¹
และจากบุคคลซึ่งเป็นประชาชาติของฉันที่ไม่ได้ทำกุรบาน”

มารยาทของผู้ทำกุรบาน

1. มีสุนนะฮฺให้งดเว้นจากการตัดผมและตัดเล็บ

จากท่านอุมมุ สะละมะฮฺ แท้จริงท่าน رَسُولุลลอฮฺกล่าวว่า
“เมื่อพวกท่านเห็นจันทร์เสี้ยวของเดือนซุลหิจยะฮฺ
และถ้าบุคคลหนึ่งในหมู่พวกท่านต้องการทำกุรบาน

ดังนั้นเขาผู้นั้นจึงงดเว้นจากการตัดผมและตัดเล็บของเขา” 32

ท่านอุมมู สะละมะฮฺ กล่าวว่า ท่านรَسُولุลลอฮฺกล่าวว่า
“บุคคลใดที่มีสัตว์ไวเชือด (กุรบาน) เขาจะเชือดเมื่อเห็นเดือนชุลหิจยะฮฺ
ดังนั้นเขาจึงงดเว้นจากการตัดผมและตัดเล็บของเขา จนกว่าสัตว์ (ตัวดังกล่าว)
ถูกเชือดเสียก่อน” 33

ดังนั้นสำหรับผู้ที่ทำกุรบานจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะงดเว้นการตัดผมและตัดเล็บนี้
กวีวิชาการบางท่าน มีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องการละเว้นจากสิ่งทั้งสอง

ท่านสะอีด บุตรของมุสััยยับ, ท่านเราะบีอะฮฺ , ท่านอะหมัด, ท่านอิสหาก,
ท่านดาอูด และบางท่านจาก ลูกศิษย์ของอิมามซาฟีอี มีทัศนะว่า
ถือว่าเป็นสิ่งต้องห้ามต่อการที่จะตัดผมและตัดเล็บ จนกว่าสัตว์กุรบาน
จะถูกเชือดในเวลาของการเชือดกุรบาน

ส่วนอิมามซาฟีอีและลูกศิษย์ของเขา มีทัศนะว่า
“สิ่งดังกล่าวถือว่าเป็นมักรูหฺ หากไม่กระทำก็ไม่ถึงขั้นต้องห้าม”

ส่วนท่านอบู หะนีฟะฮฺ มีทัศนะว่า
“หากว่าไม่กระทำถือว่าไม่มักรูหฺแต่อย่างไร” 34

การห้ามตัดผม และตัดเล็บ
รวมไปถึงการห้ามตัดเล็บด้วยการตัดหรือด้วยการทำให้หัก และการห้ามตัดผม
หมายรวมไปถึงการโกน การทำตัดสั้น การถอน การเผา
หรือการถอนด้วยเครื่องมือ หรือวิธีอื่นจากนี้ ส่วนการถอนขนรักแร้ ขลิบหนวด
และการโกนหรือการถอนขนในที่ลับ หรือขนที่ขึ้นตามส่วนต่างๆของร่างกาย
ถือว่าไม่ได้ทั้งสิ้น ท่านอิบรอฮีม อัลมะรุซียฺ และอื่นจากเขา
ถือว่าส่วนต่างๆของร่างกายทั้งหมด คือ หุ้มนิ้วเดียวกับผมและเล็บ
ด้วยหลักฐานจากหะดีษของมุสลิมดังนี้

จากท่านอุมมู สะละมะฮฺ แท้จริงท่านรَسُولุลลอฮฺ กล่าวว่า
“เมื่อสิบวันเข้ามา (หมายถึงถึงเดือนชุลหิจยะฮฺ)
และบุคคลหนึ่งในหมู่พวกท่านต้องการทำกุรบาน ดังนั้น จึงงดเว้นการตัดผม
และสิ่งที่อยู่ตามร่างกาย”

เหตุผลใดถึงห้ามผู้ทำกุรบานตัดผมและตัดเล็บ ?

- ส่วนต่างๆ (ของร่างกาย) อยู่ครบถ้วนสมบูรณ์

จะรอดพ้นจากไฟนรก (เป็นทัศนคติของลูกศิษย์ของอิมามนะวะวี))

- เพื่อให้เหมือนกับผู้ประกอบพิธีหัจญ์ (เป็นทัศนคติของนักวิชาการบางท่าน) ³⁵

2. ส่งเสริมให้ผู้ทำกุรบานเชือดสัตว์ด้วยตนเอง

จากท่านอันัส กล่าวว่า

แท้จริงท่านรَسُولุลลอฮ์ได้เชือดกุรบานด้วยแกะสองตัวซึ่งมีสีขาวปนดำ และมีเขา โดยที่ท่านรَسُولุลลอฮ์ทั้งสองด้วยมือของท่านรَسُولุลลอฮ์

(ขณะจะเชือด) ท่านรَسُولุลลอฮ์กล่าวนามของอัลลอฮ์ และกล่าวตัวกรบิْرِ (บิสมิลลาฮ์ วัลลอฮุอักบัร) โดยที่ท่านรَسُولุลลอฮ์ วางเท้าที่दनคอก (หรือสีข้าง) ของมันทั้งสองตัว”

³⁶

โดยให้กล่าวดูอาอาก่อนจะเชือดว่า

“ บิสมิลลาฮ์ วัลลอฮุอักบัร อัลลฮุมมะ อัน

(กล่าวชื่อผู้ทำกุรบาน)”

ความหมาย “ด้วยพระนามของพระองค์อัลลอฮ์ พระองค์อัลลอฮ์ผู้ทรงยิ่งใหญ่ โออัลลอฮ์

(กุรบาน) นี้จาก (กล่าวชื่อผู้ทำกุรบาน)”

ส่วนบุคคลใดไม่สามารถที่จะเชือดสัตว์กุรบานด้วยตนเอง อนุญาตให้มอบหมายแก่บุคคลอื่นเป็นผู้เชือดแทน และสมควรให้เจ้าของกุรบานที่มอบหมายแก่บุคคลอื่นเชือด พร้อมกับขอดูอาอวา

“อินนะ سعะลาตี๋ ะนุสูกี๋ ะมะหุยาเย ะมะมาตี๋ ลิลลาฮี ร็อบบิล อาละมีล ลาชะรีกะ

ละฮ์ ะบิชาลิกะ อุมิรตุ ะอะนะ เอาะวะลุล มุสลิมีน”

ความหมาย “แท้จริงการนมาซของฉัน การเชือดของฉัน การมีชีวิตของฉัน และการตายของฉัน ทั้งหมดล้วนเป็นกรรมสิทธิ์ของ พระองค์อัลลอฮ์พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์ และด้วยกับสิ่งดังกล่าว ฉัน ถูกบัญญัติให้ และฉันเป็นบุคคลแรก ที่การนอบนอมต่อพระอัลลอฮ์”³⁷

3. ให้ผู้ทำกุรบานแบ่งเนื้อเป็น 3 ส่วน

มีสุนนะฮ์ให้ผู้ทำกุรบานแบ่งเนื้อเป็น 3 ส่วน ส่วนหนึ่งไว้สำหรับบริโศค, ส่วนหนึ่งไว้

เศาะดะเกาะฮฺ และอีกส่วนหนึ่งเก็บไว้

“ท่านรَسُولุลลอฮฺ กล่าวว่า “พวกท่านจงบริโศค, แจกจ่าย และจงเก็บไว้ ”

1 สุเราะฮ์อัลเกาะฮฺรฺ : 1-3

2 สุเราะฮ์อัลหัจญฺ : 36

3 ตีรฺมิซียฺ หะดีษที่ 1526, หากิม หะดีษที่ 7523, อิบน์ มาญะฮฺ หะดีษที่ 3126

4 คือสุนนะฮ์ที่เน้นหนักให้กระทำ

5 รายงานโดยบุคอรี หะดีษที่ 5558, มุสลิม, อับดู ดาวูด หะดีษที่ 2791, ตีรฺมิซียฺ หะดีษที่ 1527, อิบน์ มาญะฮฺ หะดีษที่ 3120

6 รายงานโดยมุสลิม, อิบน์ มาญะฮฺ หะดีษที่ 3150, หากิม หะดีษที่ 3150

7 ดูหนังสือ “ตุหฺฟะตุล อะหฺวะซียฺ” เล่ม 5 หน้า 78-79 เพิ่มเติม

8 รายงานโดยอะหมัด, อิบน์ มาญะฮฺ หะดีษที่ 3128, หากิม หะดีษที่ 7566 ถือว่าเป็นหะดีษเศาะฮีหฺ

9 รายงานโดยทั้งหมด ยกเว้นมุสลิม

10 อับดู ดาวูด หะดีษที่ 2810

11 รายงานโดยมุสลิม และตีรฺมิซียฺ หะดีษที่ 1535

12 รายงานโดยบุคอรี, มุสลิม และตีรฺมิซียฺ หะดีษที่ 1535

13 รายงานโดยมุสลิม และอบู ดาวูด หะดีษที่ 2794, อิบน์ มาญะฮฺ หะดีษที่ 3141

14 สุเราะฮฺอัลหัจญ์ : 34

15 รายงานโดยอะหมัด

16 ตีรมิซีย์ หะดีษที่ 1530, หากิม หะดีษที่ 7527, อิบน์ มาญะฮฺ หะดีษที่ 3144

17 ตีรมิซีย์ หะดีษที่ 1532, หากิม หะดีษที่ 7532

18 อบู ดาวูด หะดีษที่ 2802, อิบน์ มาญะฮฺ หะดีษที่ 3145